

**ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І
ТОРГІВЛІ**

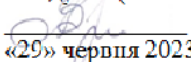
Навчально-науковий інститут денної освіти

**Навчально-науковий інститут заочно-дистанційного
навчання**

Кафедра правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач (начальник) кафедри

 проф. Галина ЛАВРИК
«29» червня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Юридична логіка»

Освітньо-професійна програма/спеціалізація	«Право»
--	---------

(назва)

Спеціальність	081 Право
---------------	-----------

(код, назва спеціальності)

Галузь знань	08 Право
--------------	----------

(код, назва галузі знань)

Ступінь вищої освіти	бакалавр
----------------------	----------

(бакалавр, магістр, доктор філософії)

Робоча програма навчальної дисципліни «Юридична логіка» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри, протокол від 29 червня 2023 року № 11.

Полтава – 2023

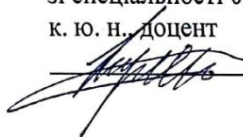
Укладач:

Горбань О. В., доцент кафедри правознавства Полтавського університету економіки і торгівлі, к. філософ. н., доцент.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми «Право»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 081 «Право»

к. ю. н., доцент

 О.О. Кульчій

ЗМІСТ

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2 Перелік компетентностей та програмних результатів навчання	6
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	7
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	12
Розділ 5. Система оцінювання знань здобувачів	38
Розділ 6. Інформаційні джерела	49
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	50

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни.

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Юридична логіка».

Місце у структурно-логічній схемі підготовки.	<i>Пререквізити:</i> основи наукових досліджень, риторика, теорія держави і права, конституційне право України. <i>Постреквізити:</i> адміністративне процесуальне право, кримінальне процесуальне право, цивільне процесуальне право
Мова викладання.	Українська мова.
Статус дисципліни – обов'язкова	
Курс/семестр вивчення.	4/7 семестр.
Кількість кредитів ЄКТС/кількість модулів.	3/2.
Денна форма навчання:	
Кількість годин:	
– загальна кількість: 7 семестр – 90;	
– лекції: 7 семестр – 18;	
– семінарські заняття: 7 семестр – 14;	
– самостійна робота: 7 семестр – 58;	
– вид підсумкового контролю: 7 семестр – залік.	
Заочна форма навчання:	
Кількість годин:	
– загальна кількість: 7 семестри – 90;	
– лекції: 7 семестр – 10;	
– семінарські заняття: 7 семестр – 6;	
– самостійна робота: 7 семестр – 74;	
– вид підсумкового контролю: 7 семестр – залік.	

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмних результатів навчання.

Метою вивчення навчальної дисципліни здобувачами бакалаврського рівня вищої освіти в галузі знань «Право» є формування: правильного мислення юриста на основі знання й розуміння законів та форм логічного мислення; уміння аналізувати та формулювати належні до предмету правової оцінки поняття, судження, умовиводи; навичок логічно обґрунтованих доведень правових оцінок чи, навпаки, спростувань неправильних правових оцінок у професійних практичних ситуаціях.

Таблиця 2. Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання.

<p>Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (загальні – ЗК1..., спеціальні – СК1..., додаткові спеціальні – ДСК1...).</p>	<p>Програмні результати навчання (ПР1...)</p>
<p>(ЗК1) – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; (ЗК2) – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; (СК11) - здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти; (СК13) – здатність до критичного та системного аналізу правових явищ; (СК16) – здатність до логічного, критичного і системного аналізу</p>	<p>(РН3) – проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел; (РН1) – визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин; (РН5) – давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю; (РН20) – виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки; (РН19) – пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів;</p>

<p>Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (загальні – ЗК1..., спеціальні – СК1..., додаткові спеціальні – ДСК1...).</p>	<p>Програмні результати навчання (ПР1...)</p>
<p>документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>	<p>(РН20) – виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.

Програму навчальної дисципліни «Юридична логіка» обговорено і схвалено на засіданні кафедри правознавства. Протокол засідання кафедри від «25» травня 2023 року № 10.

Програмний зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Поняття і судження.

Тема 1. Предмет і значення юридичної логіки.

Визначення логіки. Загальна логіка і юридична логіка. Мислення і міркування як предмет логіки. Процес пізнання, абстрактне мислення та міркування.

Форми чуттєвого пізнання: відчуття, сприйняття, уявлення. Взаємозв'язок мови та мислення. Форми абстрактного мислення: поняття, судження, умовивід. Особливості абстрактного мислення. Взаємозв'язок мови, мислення та міркування.

Логічна форма міркувань і логічний закон. Визначення істини. Істинність та хибність міркувань.

Поняття формалізації. Формальна і діалектична логіки. Зв'язок формальної логіки та з формальною визначеністю права.

Роль і значення юридичної логіки в пізнанні сутності та специфічних понять права в правотворчості й реалізації права. Взаємозв'язок юридичної логіки з пошуком істини в розв'язанні правових спорів, з формулюванням належних до предмету правової оцінки понять, суджень, умовиводів, з доказовістю та належною аргументованістю позицій та рішень у дискусіях при вирішенні правових проблем.

Тема 2. Юридична логіка як продукт історичного розвитку науки логіки.

Виникнення основ знань про логіку в країнах стародавнього світу. Аристотель – основоположник логіки.

Схоластична логіка Середньовіччя та її критика мислителями – гуманістами в епохи Відродження та Просвіти.

Логіка Нового часу. Відкриття методів наукового пізнання: індукції (Ф. Бекон) та дедукції (Р. Декарт). Відкриття Г. Лейбніцем математичної логіки та закону достатньої підстав. Принцип достатнього обґрунтування та його значення в розвитку права. Виникнення основ юридичної логіки у філософії права Г. Гегеля.

Наука і навчальна дисципліна «Юридична логіка» логіка в ХХ – ХХІ століттях.

Тема 3. Поняття як логічна форма юридичного мислення.

Загальна характеристика поняття. Поняття і слово. Логічні прийоми утворення понять: аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, узагальнення. Зміст і обсяг поняття. Закон оберненого відношення між змістом та обсягом поняття.

Ознаки юридичного поняття: суттєві та несуттєві. Види понять у праві: загальні та одиничні; абстрактні та конкретні; позитивні та негативні; збірні та незбірні; співвідносні та безвідносні; пусті (нульові) поняття.

Відношення між юридичними поняттями. Види відношень між сумісними поняттями: тотожності, перетину, підпорядкування. Види відношень між несумісними поняттями: співпідпорядкування, протилежності, суперечності.

Значення використання знань про логіку понять в діяльності юриста.

Тема 4. Операції з юридичними поняттями.

Визначення юридичних понять: види, правила та можливі помилки. Прийоми, подібні до визначення: опис, характеристика, порівняння, розрізнення. Контекст.

Поділ юридичних понять. Структура поділу понять: ділене поняття, члени поділу, підстава поділу. Правила поділу понять і помилки, можливі при цьому. Класифікація, узагальнення та обмеження юридичних понять. Важливість визначення та поділу юридичних понять.

Тема 5. Судження як логічна форма юридичного мислення.

Загальна характеристика судження. Структура судження: суб'єкт, предикат, зв'язка, кванторне слово. Судження і речення. Хибність та істинність суджень.

Просте судження та його види в праві: атрибутивне, реляційне, екзистенційне. Поділ суджень у праві за якістю: ствердні та заперечні. Поділ суджень у праві за кількістю: загальні, часткові, одиничні. Розподіленість термінів в судженні. Відношення між судженнями. Логічний квадрат.

Загальна характеристика складного судження. Види складного судження у праві. Кон'юнкція. Диз'юнкція. Імплікація.

Еквіваленція. Заперечення. Умови істинності складних юридичних суджень.

Модальні судження. Види модальних суджень у праві: алетичні судження, епістемічні судження, темпоральні судження, деонтичні судження та формальний аналіз норм права. Судження в правових контекстах.

Тема 6. Основні закони логіки та їх значення для юристів.

Поняття «логічний закон». Загальна характеристика законів логіки. Закон і закономірність.

Закон тотожності та його застосування у галузі права. Вимоги закону тотожності. Помилки при порушенні закону тотожності та можливі юридичні наслідки.

Закон суперечності та його застосування у галузі права: формулювання та формула закону суперечності. Помилки при порушенні закону суперечності і можливі юридичні наслідки.

Закон виключеного третього та його застосування у галузі права: формулювання та схема закону. Помилки при порушенні закону виключеного третього і можливі юридичні наслідки.

Закон достатньої підстави та його застосування у галузі права. Помилки при порушенні закону достатньої підстави і можливі юридичні наслідки.

Значення законів логіки для юридичної практики.

Модуль 2. Умовивід. Теорія аргументації та її значення в галузі права.

Тема 7. Дедуктивні умовиводи.

Загальна характеристика умовиводу. Умовиводи у праві, їх структура.

Особливості дедуктивного умовиводу. Види дедуктивного умовиводу у праві. Безпосередні умовиводи: структура і характер висновку. Види безпосередніх умовиводів у праві: перетворення, обернення, протиставлення предикату.

Опосередковані дедуктивні умовиводи у праві. Простий категоричний силогізм. Будова простого категоричного силогізму. Фігури та модуси силогізму. Правила силогізму стосовно юридичних термінів, правила щодо юридичних засновків, правила фігур силогізму. Ентимема (скорочений силогізм) у праві. Полісилогізм у праві: структура і види. Скорочені і складноскорочені силогізми (сорити і епіхейреми) у праві.

Розділові та умовно-розділові (лематичні) умовиводи у праві: схеми побудови, правила і види (конструктивна та деструктивна дилема).

Роль методу дедукції в юридичній практиці.

Тема 8. Індуктивні умовиводи.

Поняття про індукцію. Види індуктивних умовиводів у праві. Повна і неповна індукція. Ймовірний умовивід. Умови підвищення ступеня ймовірності індуктивного умовиводу. Індукція через простий перелік (популярна). Індукція через аналіз і відбір юридичних фактів. Наукова індукція.

Поняття «причинність». Методи встановлення причинно-наслідкових зв'язків у дослідженні об'єктивної сторони правової поведінки. Метод єдиної схожості. Метод єдиної різниці. Об'єднаний метод схожості та різниці. Метод супровідних змін. Метод залишків.

Індукція в правовій діяльності. Взаємозв'язок методів індукції та дедукції у пізнанні та розумінні права.

Умовивід за аналогією та його застосування в галузі права. Схема міркувань за аналогією. Аналогія властивостей та аналогія відношень. Строга і нестрога аналогія. Вимоги правомірності міркувань за аналогією. Роль умовиводів за аналогією в теоретичній і практичній діяльності юриста.

Тема 9. Теорія аргументації.

Поняття та сутність аргументації як принципу логічного мислення. Доказовість як необхідна умова та принцип права. Структура доведення: теза, аргумент, демонстрація (форма). Види доведення у праві: прямі і непрямі доведення.

Правила аргументації та їх застосування в галузі права: правила формулювання тез, аргументів, демонстрацій (форм). Можливі помилки при порушенні правил формулювання тез, аргументів, демонстрацій (форм) та юридичні наслідки від них.

Критика та її види в галузі права. Спростування як окремий випадок критики у праві. Структура юридичного спростування. Критика тез, аргументів, демонстрацій (форм) у праві. Конструктивна та деструктивна критика у праві. Правила, помилки і хитрощі щодо юридичної тези. Правила, помилки і хитрощі щодо юридичних аргументів. Правила, помилки і хитрощі щодо юридичних демонстрацій (форм). Паралогізми, софізми, логічні парадокси у праві. Значення логічної аргументації в практичній діяльності юриста.

Тема 10. Гіпотеза і версія.

Поняття про гіпотезу та її структура. Гіпотези у праві. Стадії побудови та доведення юридичної гіпотези. Види гіпотези в галузі права: загальна, часткова, одинична. Критерії відбору гіпотез. Наукова гіпотеза. Робоча гіпотеза. Практика як критерій істинності юридичної гіпотези.

Версія як частковий випадок юридичної гіпотези. Визначення юридичної версії, її види; висування, перевірка і спростування юридичної версії. Доведення істинності юридичної версії.

Роль гіпотези в пізнанні сутності юридичних фактів. Роль версії в розслідуванні злочинів.

Тема 11. Логічний аналіз запитань і відповідей в юридичній дискусії і полеміці.

Загальна характеристика запитання. Структура запитання. Передумова запитання. Контекст запитання. Види запитань: відкриті і закриті, прості і складні, логічно коректні і логічно некоректні.

Поняття про відповідь. Види відповіді: правильні і неправильні, сильні і слабкі, хибні відповіді, нерелевантні відповіді. Роль запитань і відповідей в юридичній практиці.

Тема 12. Мистецтво суперечки в праві.

Загальне поняття про суперечку. Види суперечок: суперечка заради істини, суперечка заради переконання, суперечка заради перемоги, суперечка заради суперечки. Учасники суперечки: пропонент, опонент, аудиторія. Коректні та некоректні засоби ведення суперечки.

Види суперечки за формою: дискусія, диспут, полеміка, дебати. Види суперечок за кількістю осіб, що беруть участь в обговоренні: монолог, діалог, полілог.

Культура логічного мислення і її роль в проведенні юридичної суперечки. Мистецтво суперечки в професійній діяльності юриста.

Розділ 4. Тематичний план дисципліни.

Таблиця 4.1 – Тематичний план навчальної дисципліни «Юридична логіка» з розподілом навчального часу за видами занять для здобувачів денної форми навчання спеціальності 081 «Право» освітньо-професійна програма «Право».

№ з/п	Назва модулів, і тем навчальної дисципліни	Кількість годин за видами занять				
		разом	аудиторні заняття			Позааудиторні заняття
			лекції	семінарські заняття	практичні заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Поняття і судження.						
1	Тема 1. Предмет і значення юридичної логіки	7	2	2	-	3

2	Тема 2. Юридична логіка як продукт історичного розвитку науки логіка.	4	-	-	-	4
3	Тема 3. Поняття як логічна форма юридичного мислення.	9	2	2	-	5
4	Тема 4. Операції з юридичними поняттями.	8	2	2	-	4
5	Тема 5. Судження як логічна форма юридичного мислення.	9	2	2	-	5
6	Тема 6. Основні закони логіки та їх значення для юристів.	8	2	2	-	4
	Разом	45	10	10	0	25
Модуль 2. Умовивід. Теорія аргументації та її значення в галузі права.						
7	Тема 7. Дедуктивні умовиводи.	9	2	-	-	7
8	Тема 8. Індуктивні умовиводи.	10	2	2	-	6

9	Тема 9. Теорія аргументації.	12	2	2	-	8
10	Тема 10. Гіпотеза і версія.	4	-	-	-	4
11	Тема 11. Логічний аналіз запитань і відповідей в юридичній дискусії і полеміці.	6	2	-	-	4
12	Тема 12. Мистецтво суперечки в праві.	4	-	-	-	4
	Разом	45	8	4		33
	Всього з навчальної дисципліни	90	18	14		58

Таблиця 4.2 – Тематичний план навчальної дисципліни «Юридична логіка» з розподілом навчального часу за видами занять для здобувачів заочної форми навчання спеціальності 081 «Право» освітньо-професійна програма «Право».

№ з/п	Назва модулів, і тем навчальної дисципліни	Кількість годин за видами занять				
		разом	аудиторні заняття			Позааудиторні заняття
			лекції	семінарські заняття	практичні заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Поняття і судження.						
1	Тема 1. Предмет і значення юридичної логіки	6	2	-	-	4
2	Тема 2. Юридична логіка як продукт історичного розвитку науки логіка.	4	-	-	-	4

3	Тема 3. Поняття як логічна форма юридичного мислення.	7	2	2	-	3
4	Тема 4. Операції з юридичними поняттями.	8	2	-	-	6
5	Тема 5. Судження як логічна форма юридичного мислення.	10	-	2	-	8
6	Тема 6. Основні закони логіки та їх значення для юристів.	10	2	-	-	8
	Разом	45	8	4	0	33
Модуль 2. Умовивід. Теорія аргументації та її значення в галузі права.						
7	Тема 7. Дедуктивні умовиводи.	8	2	-	-	6
8	Тема 8. Індуктивні умовиводи.	9	-	2	-	7
9	Тема 9. Теорія аргументації.	8	-	-	-	8

10	Тема 10. Гіпотеза і версія.	7	-	-	-	7
11	Тема 11. Логічний аналіз запитань і відповідей в юридичній дискусії і полеміці.	7		-	-	7
12	Тема 12. Мистецтво суперечки в праві.	6	-	-	-	6
	Разом	45	2	2		41
	Всього з навчальної дисципліни	90	10	6		74

Таблиця 4.3 – Тематичний план навчальної дисципліни «Юридична логіка» з розподілом теоретичного матеріалу за видами занять для здобувачів денної форми навчання спеціальності 081 «Право» освітньо-професійна програма «Право»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі теми	Кількість годин
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Поняття і судження.					
Тема 1. Предмет і значення юридичної логіки.					

<p>Предмет юридичної логіки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Логіка як наука. Загальна логіка і юридична логіка. 2. Взаємозв'язок мови з мисленням та міркуванням у праві. 3. Поняття про логічну форму і закон. 4. Істинність думки та формальна правильність міркувань. 	2	<p>Особливості юридичної логіки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Процес пізнання, абстрактне мислення та міркування у праві. 2. Форми чуттєвого пізнання та форми абстрактного мислення. 3. Формальна і діалектична логіки. 4. Роль і значення юридичної логіки для юриста. 	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості абстрактного мислення та міркування у праві. 2. Поняття істини. Істина у праві. 2. Ознаки істинних та хибних міркувань у праві. 3. Поняття форми. <p>Формалізація в логіці та праві.</p>	3
Тема 2. Юридична логіка як продукт історичного розвитку науки логіка.					
				<ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення логіки в країнах стародавнього світу. 2. Схоластична логіка Середньовіччя та її критика мислителями – гуманістами в епохи Відродження та Просвіти. 3. Логіка Нового часу. Відкриття методів наукового пізнання. 	4

				4. Виникнення основ юридичної логіки у філософії І. Канта та філософії права Г. Гегеля. 5. Наука і навчальна дисципліна «Юридична логіка» в XX – XXI століттях.	
Тема 3. Поняття як логічна форма юридичного мислення.					
Поняття як логічна форма юридичного мислення. 1. Загальна характеристика поняття. Поняття і слово. 2. Зміст і обсяг поняття. 3. Види понять. 4. Відношення між поняттями.	2	Юридичне поняття. 1. Поняття як форма мислення юриста. 2. Логічні прийоми утворення понять. 3. Види юридичних понять. 4. Відношення між сумісними і несумісними поняттями.	2	1. Закон оберненого відношення між змістом та обсягом поняття. 2. Практика використання юридичних понять юристами. 3. Значення використання знань про логіку понять в діяльності юриста.	5
Тема 4. Операції з юридичними поняттями.					

<p>Операції з юридичними поняттями.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення юридичних понять. 2. Поділ юридичних понять. 3. Класифікація юридичних понять. 4. Узагальнення й обмеження понять. 	2	<p>Правила та можливі помилки при операціях з юридичними поняттями.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення юридичних понять. 2. Правила та можливі помилки при визначенні юридичних понять. 3. Правила поділу юридичних понять та можливі помилки. 	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прийоми, подібні до визначення юридичних понять. 2. Контекст при визначенні юридичних понять. 	4
Тема 5. Судження як логічна форма юридичного мислення.					
<p>Судження як логічна форма юридичного мислення.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика судження. 2. Просте судження та його види у праві. 3. Складне судження та його види у праві. 4. Модальні судження та їх види у праві. 	2	<p>Правила операцій із судженнями у праві.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Судження як форма мислення. 2. Поділ суджень у праві та відношення між ними. 3. Види складних суджень. 4. Правило логічного квадрату. 	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Хибність та істинність суджень у праві. 2. Розподіленість термінів у судженні. 3. Умови істинності складних юридичних суджень. 4. Судження у правових контекстах. 	5
Тема 6. Основні закони логіки та їх значення для юристів.					
<p>Закони логіки у праві.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика 	2	<p>Помилки при застосуванні законів</p>	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «логічний закон». 	4

<p>законів логіки. 2. Закон тотожності та його застосування у галузі права. 3. Закон суперечності та його застосування у галузі права. 4. Закон виключеного третього та його застосування у галузі права. 5. Закон достатньої підстави та його застосування у галузі права.</p>		<p>логіки у праві. 1. Помилки при порушенні закону тотожності та можливі юридичні наслідки. 2. Помилки при порушенні закону суперечності і можливі юридичні наслідки. 3. Помилки при порушенні закону виключеного третього і можливі юридичні наслідки. 4. Помилки при порушенні закону достатньої підстави і можливі юридичні наслідки.</p>		<p>2. Закон і закономірність. 3. Вимоги закону тотожності. 4. Значення законів логіки для юридичної практики.</p>	
---	--	--	--	---	--

Модуль 2. Умовивід. Теорія аргументації та її значення в галузі права.

Тема 7. Дедуктивні умовиводи.

<p>Дедуктивні умовиводи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика умовиводів, їх структура. 2. Простий категоричний силогізм, його склад, фігури, модуси та правила. 3. Складні та складно-скорочені силогізми: ентимема, полісилогізм, соріт, епіхейрема.. 	2		<ol style="list-style-type: none"> 1. Безпосередні умовиводи та їх види у праві. 2. Розділово-категоричні умовиводи та їх модуси. 3. Дилеми (умовно-розділові умовиводи) та їх види. 4. Роль методу дедукції в юридичній практиці. 	7
Тема 8. Індуктивні умовиводи.				
<p>Індуктивні умовиводи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про індукцію. Види індуктивних умовиводів у праві. 2. Методи встановлення причинних зв'язків між явищами. 3. Умовивід за аналогією. 	2	<p>Застосування індуктивних умовиводів у праві.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Індукція через аналіз і відбір юридичних фактів. 2. Методи встановлення причинно-наслідкових зв'язків та їх застосування у праві. 3. Індукція в правовій діяльності. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «причинність». 2. Умови підвищення ступеня ймовірності індуктивного умовиводу у праві. 3. Роль умовиводів за аналогією у праві. 	6
Тема 9. Теорія аргументації.				

<p>Теорія аргументації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та сутність аргументації як принципу логічного мислення. 2. Структура і види доведення. 3. Правила аргументації. 4. Критика та її види. 	2	<p>Доказовість як необхідна умова та принцип права.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Можливі помилки при порушенні правил аргументації та юридичні наслідки від них. 2. Конструктивна та деструктивна критика у праві. 3. Помилки і хитрощі критики у праві. 	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Паралогізми, софізми, логічні парадокси у праві. 2. Значення логічної аргументації в практичній діяльності юриста. 	8
Тема 10. Гіпотеза і версія.					
				<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про гіпотезу та її структура. 2. Стадії побудови та доведення юридичної гіпотези. 3. Види гіпотези у праві, критерії їх відбору та істинності. 4. Визначення юридичної версії, її види, висування, перевірка, спростування і доведення істинності. 5. Роль гіпотези та версії 	4

				у праві.	
Тема 11. Логічний аналіз запитань і відповідей в юридичній дискусії і полеміці.					
Логічний аналіз запитань і відповідей. 1. Загальна характеристика запитання. 2. Логічна структура та види запитань. 3.. Загальна характеристика відповіді. 4. Види відповідей.	2			1. Передумова запитання. 2. Контекст запитання. 3. Роль запитань і відповідей в юридичній практиці.	4
Тема 12. Мистецтво суперечки в праві.					

			<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне поняття про суперечку. 2. Види суперечок 3. Учасники суперечки 4. Коректні та некоректні засоби ведення суперечки. 5. Види суперечки за формою та за кількістю осіб. 6. Культура логічного мислення і її роль в проведенні юридичної суперечки. 7. Мистецтво суперечки в професійній діяльності юриста. 	4
Всього годин	18		14	58

Таблиця 4.4 – Тематичний план навчальної дисципліни «Юридична логіка» з розподілом теоретичного матеріалу за видами занять для здобувачів заочної форми навчання спеціальності 081 «Право» освітньо-професійна програма «Право».

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі теми	Кількість годин
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Поняття і судження.					
Тема 1. Предмет і значення юридичної логіки.					

<p>Предмет юридичної логіки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Логіка як наука. Загальна логіка і юридична логіка. 2. Взаємозв'язок мови з мисленням та міркуванням у праві. 3. Поняття про логічну форму і закон. 4. Істинність думки та формальна правильність міркувань. 	2		<ol style="list-style-type: none"> 1. Процес пізнання, абстрактне мислення та міркування у праві. 2. Форми чуттєвого пізнання та форми абстрактного мислення. 3. Формальна і діалектична логіки. 4. Роль і значення юридичної логіки для юриста. 5. Поняття істини. Істина у праві. 6. Ознаки істинних та хибних міркувань у праві. 7. Поняття форми. Формалізація у логіці та праві. 	4
Тема 2. Юридична логіка як продукт історичного розвитку науки логіка.				

			<p>1. Виникнення логіки в країнах стародавнього світу.</p> <p>2. Схоластична логіка Середньовіччя, її критика гуманістами в епохи Відродження та Просвіти.</p> <p>3. Логіка Нового часу. Відкриття методів наукового пізнання.</p> <p>4. Виникнення основ юридичної логіки у філософії І. Канта та філософії права Г. Гегеля.</p> <p>5. Наука і навчальна дисципліна «Юридична логіка» в XX – XXI століттях.</p>	4
Тема 3. Поняття як логічна форма юридичного мислення.				

<p>Поняття як логічна форма юридичного мислення.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика поняття. Поняття і слово. 2. Зміст і обсяг поняття. 3. Види понять. 4. Відношення між поняттями. 	2	<p>Юридичне поняття.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття як форма мислення юриста. 2. Логічні прийоми утворення понять. 3. Види юридичних понять. 4. Відношення між сумісними і несумісними поняттями. 	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон оберненого відношення між змістом та обсягом поняття. 2. Практика використання юридичних понять юристами. 3. Значення використання знань про логіку понять в діяльності юриста. 	3
Тема 4. Операції з юридичними поняттями.					
<p>Операції з юридичними поняттями.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення юридичних понять. 2. Поділ юридичних понять. 3. Класифікація юридичних понять. 4. Узагальнення й обмеження понять. 	2			<ol style="list-style-type: none"> 1. Важливість визначення та поділу юридичних понять. 2. Прийоми, подібні до визначення юридичних понять. 3. Контекст при визначенні юридичних понять. 4. Правила та можливі помилки при визначенні юридичних понять. 5. Правила поділу 	6

				юридичних понять та можливі помилки.	
Тема 5. Судження як логічна форма юридичного мислення.					
		Правила операцій із судженнями у праві. 1. Поділ суджень у праві та відношення між ними. 2. Розподіленість термінів у судженні. 3. Правило логічного квадрату.	2	1. Характеристика судження. 2. Просте судження та його види у праві. 3. Складне судження та його види у праві. 4. Модальні судження та їх види у праві. 5. Хибність та істинність суджень у праві. 6.. Умови істинності складних юридичних суджень. 7. Судження у правових контекстах.	8
Тема 6. Основні закони логіки та їх значення для юристів.					
Закони логіки у праві. 1. Загальна характеристика законів логіки. 2. Закон тотожності та його застосування у галузі	2			1. Поняття «логічний закон». 2. Закон і закономірність. 3. Значення законів логіки для юридичної	8

права. 3. Закон суперечності та його застосування у галузі права. 4. Закон виключеного третього та його застосування у галузі права. 5. Закон достатньої підстави та його застосування у галузі права.				практики. 4. Помилки при порушенні закону тотожності та можливі юридичні наслідки. 5. Помилки при порушенні закону суперечності і можливі юридичні наслідки. 6. Помилки при порушенні закону виключеного третього і можливі юридичні наслідки. 7. Помилки при порушенні закону достатньої підстави і можливі юридичні наслідки.	
Модуль 2. Умовивід. Теорія аргументації та її значення в галузі права.					
Тема 7. Дедуктивні умовиводи.					
Дедуктивні умовиводи. 1. Загальна характеристика умовиводів, їх структура. 2. Простий категоричний	2			1. Види безпосередніх умовиводів у праві. 2. Види опосередкованих дедуктивних умовиводів	6

<p>силіогізм, його склад, фігури, модуси та правила. 3. Складні та складно-скорочені силіогізми: ентимема, полісиліогізм, соріт, епіхейрема.</p>				<p>у праві. 3. Роль методу дедукції в юридичній практиці.</p>	
Тема 8. Індуктивні умовиводи.					
		<p>Застосування індуктивних умовиводів у праві. 1. Індукція через аналіз і відбір юридичних фактів. 2. Методи встановлення причинно-наслідкових зв'язків та їх застосування у праві. 3. Індукція в правовій діяльності.</p>	2	<p>1. Поняття про індукцію. Види індуктивних умовиводів у праві. 2. Умовивід за аналогією. 3. Поняття «причинність». 4. Умови підвищення ступеня ймовірності індуктивного умовиводу у праві. 5. Роль умовиводів за аналогією у діяльності юриста.</p>	7
Тема 9. Теорія аргументації.					

			<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та сутність аргументації як принципу логічного мислення. 2. Структура і види доведення. 3. Правила аргументації. 4. Критика та її види. 5. Можливі помилки при порушенні правил аргументації та юридичні наслідки від них. 6. Конструктивна та деструктивна критика у праві. 7. Помилки і хитрощі критики у праві. 8. Паралогізми, софізми, логічні парадокси у праві. 9. Значення логічної аргументації в практичній діяльності юриста. 	8
Тема 10. Гіпотеза і версія.				

			<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про гіпотезу та її структура. 2. Стадії побудови та доведення юридичної гіпотези. 3. Види гіпотези у праві, критерії їх відбору та істинності. 4. Визначення юридичної версії, її види, висування, перевірка, спростування і доведення істинності. 5. Роль гіпотези та версії у праві. 	7
Тема 11. Логічний аналіз запитань і відповідей в юридичній дискусії і полеміці.				

			<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика запитання. 2. Логічна структура та види запитань. 3. Загальна характеристика відповіді. 4. Види відповідей. 5. Передумова запитання. 6. Контекст запитання. 7. Роль запитань і відповідей в юридичній практиці. 	7
Тема 12. Мистецтво суперечки в праві.				
			<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне поняття про суперечку. 2. Види суперечок 3. Учасники суперечки 4. Коректні та некоректні засоби ведення суперечки. 5. Види суперечки за формою та за кількістю осіб. 6. Культура логічного 	6

				<p>мислення і її роль в проведенні юридичної суперечки.</p> <p>7. Мистецтво суперечки в професійній діяльності юриста.</p>	
Всього годин	10		6		74

Розділ 5. Система оцінювання знань здобувачів.

Таблиця 5.1 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни «Юридична логіка» для здобувачів денної форми навчання спеціальності 081 «Право» освітньо-професійна програма «Право».

Назва модуля, теми	Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Поняття і судження.		
Тема 1. Предмет і значення юридичної логіки.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	3
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	3
	4. Виконання навчальних завдань	
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	6
Тема 2. Юридична логіка як продукт історичного розвитку науки логіка.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	
	4. Виконання навчальних завдань	6
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	Тестування	
	Разом:	6
Тема 3. Поняття як логічна юридичного мислення форма	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу	2

Назва модуля, теми	Види робіт	Максимальна кількість балів
	семінарських занять	
	4. Виконання навчальних завдань	4
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	6
Тема 4. Операції з юридичними поняттями.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	2
	4. Виконання навчальних завдань	4
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	6
Тема 5. Судження як логічна форма юридичного мислення	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	2
	4. Виконання навчальних завдань	4
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	6
Тема 6. Основні закони логіки та їх значення для юристів.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	

Назва модуля, теми	Види робіт	Максимальна кількість балів
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	4
	4. Виконання навчальних завдань	2
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	6
	Поточна модульна робота 1	14
Разом по модулю 1		50
Модуль 2. Умовивід. Теорія аргументації та її значення в галузі права.		
Тема 7. Дедуктивні умовиводи.	1. Відвідування лекції	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	
	4. Виконання навчальних завдань	6
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	6
Тема 8. Індуктивні умовиводи.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	3
	4. Виконання навчальних завдань	3
	5. Доповіді з	

Назва модуля, теми	Види робіт	Максимальна кількість балів
	рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	6
	Разом	
Тема 9. Теорія аргументації.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	3
	4. Виконання навчальних завдань	3
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	6
Тема 10. Гіпотеза і версія.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	
	4. Виконання навчальних завдань	6
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	6
Тема 11. Логічний аналіз запитань і відповідей в юридичній дискусії і полеміці.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	
	4. Виконання навчальних завдань	6

Назва модуля, теми	Види робіт	Максимальна кількість балів
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	6
Тема 12. Мистецтво суперечки в праві.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	
	4. Виконання навчальних завдань	6
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	6
	Поточна модульна робота 2	14
Разом по модулю 2		50
Разом		100

Таблиця 5.2 - Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни здобувачами заочної форми навчання.

Назва модуля, теми	Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Поняття і судження.		
Тема. 1. Предмет і значення юридичної логіки.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	
	4. Виконання	5

Назва модуля, теми	Види робіт	Максимальна кількість балів
	навчальних завдань	
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	5
Тема 2. Юридична логіка як продукт історичного розвитку науки логіка.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	
	4. Виконання навчальних завдань	5
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	Тестування	
	Разом:	5
Тема 3. Поняття як логічна форма юридичного мислення.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	10
	4. Виконання навчальних завдань	5
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	15
Тема 4. Операції з юридичними поняттями.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	

Назва модуля, теми	Види робіт	Максимальна кількість балів
	4. Виконання навчальних завдань	5
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	5
Тема 5. Судження як логічна форма юридичного мислення	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	10
	4. Виконання навчальних завдань	5
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	15
Тема 6. Основні закони логіки та їх значення для юристів.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	
	4. Виконання навчальних завдань	5
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	5
	Поточна модульна робота 1	5
Разом по модулю 1		55
Модуль 2. Умовивід. Теорія аргументації та її значення в галузі права.		

Назва модуля, теми	Види робіт	Максимальна кількість балів
Тема 7. Дедуктивні умовиводи.	1. Відвідування лекції	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	
	4. Виконання навчальних завдань	5
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	5
Тема 8. Індуктивні умовиводи.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	10
	4. Виконання навчальних завдань	5
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом	15
Тема 9. Теорія аргументації.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	
	4. Виконання навчальних завдань	5
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	5

Назва модуля, теми	Види робіт	Максимальна кількість балів
Тема 10. Гіпотеза і версія.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	
	4. Виконання навчальних завдань	5
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	5
Тема 11. Логічний аналіз запитань і відповідей в юридичній дискусії і полеміці.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	
	4. Виконання навчальних завдань	5
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	
	Разом:	5
Тема 12. Мистецтво суперечки в праві.	1. Відвідування занять	
	2. Захист домашнього завдання	
	3. Обговорення матеріалу семінарських занять	
	4. Виконання навчальних завдань	5
	5. Доповіді з рефератами та їх обговорення	
	6. Тестування	

Назва модуля, теми	Види робіт	Максимальна кількість балів
	Разом:	5
	Поточна робота 2 модульна	5
Разом по модулю 2		45
Разом		100

Таблиця 5.3 – Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Навчальна	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10
Науково-дослідна	Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

За додаткові види робіт здобувач може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного підсумкового контролю
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та підсумковим контролем

Розділ 6. Інформаційні джерела.

Основні:

1. Бандурка О. М., Тягло О. В. Юридична логіка: підручник. 2-е вид., переробл. і доповн. Х.: Золота миля, 2017. 216 с.
2. Войтенко Д. О. Логічне знання для вирішення ТЗНПК: навч. посіб. для студентів, що готуються до вступ. випробувань за технологією ЗНО для вступу на другий (магістер.) рівень / Д. О. Войтенко, С. В. Качурова, О. П. Невельська-Гордєєва; за ред. О. П. Невельської-Гордєєвої. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2019. 182 с.
3. Конверський А. Є. Логіка. Підручник для студентів юридичних факультетів. 6-е вид. перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2020. 424 с.
4. Логіка в запитаннях та відповідях: за списком екзаменаційних питань 2018/2019 навчального року з вирішенням практичних завдань до іспиту: навч. посіб. для студ., що готуються до іспиту з логіки / Д. О. Войтенко, С. В. Качурова, О. П. Невельська-Гордєєва; за ред. О. П. Невельської-Гордєєвої. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2019. 126 с.
5. Логіка для юристів: підручник / В.С. Бліхар, В.В. Левкулич, М.М. Олексюк, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо, О.І. Матвієнко. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2022. 316 с.

Додаткові:

1. Ділі Дж. Основи семіотики / пер. з англ. Львів: Арсенал, 2000. 232 с.
2. Жеребкін В. Є. Логіка: Підручник. К.: Т-во «Знання», КОО, 2011. 262 с.
3. Логіка для юристів [текст]: Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: Центр учбової літератури, 2016. 150 с.
4. Логіка для юристів. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. І. Тетарчук, Т. Дяків. К.: Центр учбової літератури, 2021. 150 с.
5. Логіка юридична: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 172 с.
6. Павлов В. І. Логіка у запитаннях, відповідях і аргументаціях. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 408 с.
7. Сумарокова Л. Н. Юридическая логика: коммуникативная

концепція. Монографія. Одеса: Фенікс, 2015. 204 с.

8. Титов В. Д. О специфике определения в юриспруденции. *Проблеми філософії права*. 2005. Том III. №1-2. С. 45-50.

9. Тягло О. В. Критичне мислення: Навчальний посібник. Х.: Вид. група «Основа», 2008. 189 с.

10. Філософський енциклопедичний словник / гол. ред. В. І. Шинкарук. К.: Абрис, 2002. 742 с.

11. Хоменко І. В. Логіка. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 400 с.

12. Цапін В. І. Логіка у запитаннях, відповідях і аргументаціях. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 408 с.

13. Щербина О. Ю. Логіка та юридична аргументація. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2013. 303 с.

14. Юридична аргументація. Логічні дослідження: монографія / О. М. Юркевич, В. Д. Титов, С. В. Куцепал та ін.; За заг. ред. О. М. Юркевич. 2-е вид., переробл. та доповн. Х.: Право, 2015. 336 с.

Розділ 7. Програме забезпечення навчальної дисципліни.

1. Дистанційний курс з навчальної дисципліни «Юридична логіка». URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1362>